

Pojistné právo: práva z pojistných smluv

prof. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D.

1. Rudolf Závíška si zakoupil v prodejně Elektro Raus novou pračku. Při placení kupní ceny se jej prodavač zeptal, zda by si přál pojištění prodloužené záruky od jejich smluvního partnera. Pan Rudolf je šetrivý muž a byl by rád, kdyby to byla již poslední pračka, kterou ve svém životě kupuje a tak se rozhodl, že si připlatí za tento skvělý produkt. Nejvhodnějším produktem se zdála být pojistka prodloužené záruky na 5 let. Prodavač říkal, že pan Rudolf udělal dobře, protože taková pojistka se vždycky hodí. Panu Rudolfovi se pračka opravdu rozbila. Zničila se 25. měsíc po koupi. Pan Rudolf šel do prodejny a pračku vyreklamoval. To se stalo ještě jednou. Když se pračka potřetí rozbila pan Rudolf odmítl opravu dané pračky a chtěl vrátit peníze. Prodejce mu však řekl, že to není možné a že mu budou pračku pouze opravovat.

  - a) Je daný postup správný?
  - b) Jakými stěžejními dokumenty se vztah řídí?
  - c) Jakou roli bude mít zákonná úprava práv z vadného plnění?
2. Jana Šťastná právě dostudovala školu. Rodiče jí dali peníze a Jana se rozhodla, že si koupí nový telefon. Vybrala si nejnovější model, který vyšel bezmála na 20 tisíc korun. Prodejce Janě poradil pojištění, které ji před případnou krádeží telefonu. Paní Jana navštívila doporučenou pobočku pojišťovny a pojištění zde uzavřela na dobu jednoho roku. V něm Janě telefon ukradli. Poté, co předložila pojišťovně veškeré dokumenty (i ty od Policie) pojišťovna škodu vyplatila, avšak cena mobilního telefonu byla ponížena na hodnotu, kterou měl telefon v době krádeže. Je daný postup správný?
3. Manželé Pleslovi se rozhodli pro koupi svého vysněného domu. Jelikož neměli čas hledat dům sami, oslovili realitní kancelář, která jim měla s výběrem pomoci. Uzavřena byla smlouva o realitním zprostředkování. Dům byl vybrán a mělo dojít k podpisu smlouvy. Nakonec se vše velmi zkomplikovalo a k uzavření smlouvy nedošlo z důvodů pochybení na straně kanceláře. Manželé se po realitní kanceláři domáhali náhrady újmy, kterou jim realitní kancelář způsobila. Realitní kancelář se však nyní brání, že nemá na takovéto náklady prostředky a nic kompenzovat nebude. Pleslovi však zaslechli něco o povinném pojištění realitek. Posuďte danou situaci.

4. Paní Nová se chce přestěhovat do nového bytu. Obrátila se na vás, jako na odborníka na nájemní právo a dala vám k prostudování nájemní smlouvu. V ní je mimo jiné stanoveno, že jako nájemnice je povinna uzavřít pojištění domácnosti a to též platit. Vaší kamarádce se toto nelíbí, nechce se jí platit za pojištění. Pronajímatel však na daném trvá.
- a) Musí paní Nová uzavřít pojištění domácnosti a platit jej?
- b) Paní Nová pojištění neuzavřela. Nyní však vytopila sousedy, kteří celý problém řeší s majitelem (pronajímatelem) bytu. Ten chce nyní peníze po paní Nové, ta zjistila, že majitel má sám uzavřenou pojistku na byt a pojišťovna mu škodu proplatí. On však tvrdí, že to byla její povinnost (a její chyba, že je neuzavřela) a proto platit musí. Posuďte danou situaci.
5. Tatínek paní Nory před několika lety uzavřel životní pojištění. Pojistil se na pětinasobek ročního příjmu a určil, že dané peníze připadnou Noře. V posledních měsících svého života se Nory tatínek velmi změnil, byl hodně smutný a začal pít. Jednoho dne našli jeho tělo v blízkosti vlakové trati. Po vyšetřování se ukázalo, že šlo o sebevraždu. Nora na tom nebyla vůbec dobře, protože potřebovala dokončit školu a její úspory se tenčily. Šla tedy na pojišťovnu a chtěla proplatit pojistné plnění. To jí bylo však zamítnuto z důvodu výluky v pojistném plnění. Může se pojišťovna takto zbavit svého závazku?
6. Radovan si zřídil internetové a mobilní bankovníctví. Jednoho dne byl zvědavý a při projíždění aplikace narazil na to, že se skrze ni dá uzavřít cestovní pojištění. Posunul tlačítkem doprava a najednou se objevilo, že pojištění je aktivována. Radovan proti tomu nic neměl, stejně se chystal za svým přítelem Floriánem do Vídně a jeden nikdy neví, co se může stát. Radovan při procházce podél Dunaje upadl a zvrtil si nohu. Volal tedy do své banky, že by se rád nechal ošetřit v zahraničí a co teď s tím. Paní na lince mu řekla, že má sice uzavřené pojištění, avšak jeho zranění spadá do výjimek. Radovan paní sdělil, že jak to má asi vědět, když mu žádná smlouva, ani podmínky nepřišli. Paní mu sdělila, že dokumenty jsou v uložené v aplikaci v sekci dokumenty. Radovan se našel a paní vynadal. Řekl jí, že ho mohli aspoň upozornit na to, kde se dokumenty nachází či jinak na ně odkázat. Paní mu na to nic neřekla. Je postup banky v pořádku (byl produkt nabídnut správně a byla smlouva platná)?

7. V lednu roku 2020 uzavřela Lenka smlouvu o zájezdu. Spolu s ní se i pojistila pro případ storna. V cílové destinaci (Čína) však propukla záhadná nemoc. Lenka se lekla a rozhodla se zájezd zrušit (resp. od smlouvy odstoupit) dle § 2535 o. z. Kdo bude hradit náklady za pojištění?
8. Představte si následující situaci: Po dokončení právnické fakulty získáte skvělou práci. Za první výplatu si koupíte luxusní vůz. Na nové vozidlo si uzavřete havarijní pojištění s pojistnou částkou 250 000 korun. Když se vám po pěti letech přihodí dopravní nehoda a na vozidle je konstatována totální škoda, pojišťovna vám (nemáte-li pojištění na novou cenu) nevyplatí původně sjednaného čtvrt miliónu, ale řekněme pouze 115 000 korun – a to i přesto, že pojistné, které jste po celou dobu platili, bylo kalkulováno z původní pojistné částky. Je dle Vašeho názoru postup pojišťovny v pořádku? Odpověď podložte relevantní judikaturou.
9. Paní Eva měla havárii. Při couvání na ulici Veveří ji zezadu naboural pan Norbert. Norbert svou chybu uznal. Přešli k vyplňování dokumentů. Po vyplnění dokumentů se Eva rozhodla vydat se přímo na pojišťovnu. Zjistila však, že pan Norbert neběl uzavřené povinné ručení. Eva sice viděla zelenou kartu, ale nevšimla si, že platnost povinného ručení bylo do července 2020 a nehoda se stala v srpnu 2020. Poradte paní Evě následný postup, kterým se domůže zaplacení opravy. Jaké sankce hrozí panu Norbertovi? Kdo pana Norberta nejspíše kontaktuje?
10. Milanovi se narodila roztomilá dcerka Sára. Sára byla milovnicí umění a již ve svých dvou letech jevila zájem o antické sochy. Milan ji proto často brávil do galerií a muzeí. Jednoho dne se Sára jala prostudovat taje umění zblízka. Soška spadla a rozbila se na několik kousků. Milan byl nešťastný a nezbilo mu nic jiného než repliku sochy zaplatit. Sáře však umění chybělo a dožadovala se dalších návštěv galerií. Milan se však bojí Sáru někam brát. Poradte panu Milanovi vhodný pojistný produkt, shrňte jeho klady i zápory.